

## AB voorstel

<b>Afdeling/team</b>	Unit Advies&Support, team Beleid
<b>Datum</b>	15-5-2024
<b>Onderwerp</b>	Evaluatie Kinderopvang
<b>Volgnummer</b>	1524-01
<b>Geagendeerd</b>	Voor besluitvorming
<b>Bijlagen</b>	1
<b>Portefeuillehouder DB</b>	Mevrouw d'Hondt

### Te nemen besluit:

- De notitie Evaluatie Kinderopvang vast te stellen;
- De afzonderlijke gemeenten, waarvoor de RSD de SMI Kinderopvang uitvoert, te verzoeken een verordening en/of beleidsregel vast te stellen waarin de uitvoering SMI Kinderopvang en de Wet Kinderopvang wordt geregeld. De Gemeente Wijk bij Duurstede, waarvoor de RSD alleen de Wet Kinderopvang uitvoert, eveneens te verzoeken voor deze regeling een verordening en beleidsregel vast te stellen.
- Na inwerkingtreding van de verordening en beleidsregel SMI Kinderopvang binnen alle vier gemeenten de Verordening en beleidsregel Kinderopvang van de RDWI in te trekken.
- In afwachting van de vaststelling van de verordening en/of de beleidsregel de regeling SMI Kinderopvang en de Wet Kinderopvang op de oude wijze uit te voeren, met dien verstande dat de verbeterende uitvoeringsafspraken met de gemeenten in 2024 in gang worden gezet.
- Als gemeenten ervoor kiezen om de uitvoering bij de RSD plaats te laten vinden, de gemeenten te verzoeken de uitvoering via mandatering over te dragen aan de RDWI.

### Toelichting

Sinds 2014 voert de Regionale Sociale Dienst Kromme Rijn Heuvelrug de tegemoetkoming voor kinderopvang uit voor de 5 deelnemende gemeenten. In 2018 is het beleid en uitvoering rondom de diverse regelingen Kinderopvang geëvalueerd en meer in lijn gebracht met de landelijke richtlijnen. Dit beleid is in werking getreden met ingang van 2019.

In de afgelopen jaren zijn de uitgaven voor Kinderopvang sterk gestegen. Deze stijging is vooral te zien binnen de SMI Kinderopvang. In de evaluatie Kinderopvang, die u als bijlage aantreft, wordt kort ingegaan op de diverse regelingen Kinderopvang en verder ingezoomd op de stijging van de uitgaven Kinderopvang SMI.

Sociaal Medische Indicatie (SMI) Kinderopvang is een vangnetregeling die gemeenten de mogelijkheid geeft om gezinnen tijdelijk financieel te ondersteunen in de kosten van de kinderopvang als zij door bepaalde medische of sociale omstandigheden tijdelijk niet in aanmerking voor de kinderopvangtoeslag. De ouder of beide ouders kunnen niet werken

door (psychische) ziekte of door een crisis in het gezin. Een 'sociale' reden om SMI toe te kennen is bijvoorbeeld als één van de ouders in detentie zit waardoor de ouder niet kan werken, maar ook niet in staat is om de verzorging van de kinderen op zich te nemen.

De SMI Kinderopvang wordt door de RSD uitgevoerd voor de gemeente Bunnik, De Bilt, Utrechtse Heuvelrug en Zeist. De gemeente Wijk bij Duurstede voert de SMI Kinderopvang zelf uit.

In 2018 is het beleid rondom de uitvoering van vergoeding voor kinderopvang gewijzigd, inhoudende dat het beleid zoveel mogelijk in overeenstemming is gebracht met landelijke richtlijnen.

In 2020 werd duidelijk dat de uitgaven in het kader van de Sociaal Medische Indicatie (SMI) sinds 2019 fors is gestegen. Toen bleek dat door de mogelijkheid van het bieden van maatwerk de maximaal termijn van drie maanden, waarvoor SMI mogelijk was, meestal werd overschreven. Daarom zijn met alle gemeenten, waarvoor de RSD de SMI Kinderopvang uitvoert, duidelijke uitvoeringsafspraken gemaakt. Ook is de termijn van drie maanden gewijzigd in zes maanden.

Ondanks de uitvoeringsafspraken bleven in de jaren daarna de uitgaven SMI stijgen. Deze stijging geldt voor alle gemeenten waarvoor de SMI Kinderopvang wordt uitgevoerd.

## Argumenten voor gekozen richting

### Het gebruik van de SMI zal blijvend stijgen

Steeds meer inwoners maken gebruik van de SMI Kinderopvang. Dit komt enerzijds doordat er steeds meer bekendheid is over deze regeling zowel bij inwoners als bij hulpverleners. Inwoners maken ook steeds langer gebruik van de SMI Kinderopvang. Dit gegeven doet zich niet alleen binnen de RSD-gemeenten voor. Landelijk werd al door de VNG in 2020 in een onderzoek naar het gebruik van de SMI-melding gemaakt dat het gebruik van SMI toeneemt door bekendheid van de regeling en door beperkte 'uitstroom'. Ook binnen de RSD-regio zien we een beperkte 'uitstroom' binnen de SMI.

Anderzijds zien we dat naast bekendheid van de SMI meer multiproblematiek bij gezinnen speelt en daarom meer gezinnen een beroep doen op SMI. Binnen het Jeugd domein van de gemeenten wordt ook een stijgende lijn in hulpvragen ervaren en vooral ook stijgende complexiteit van de hulpvragen.

### Er is geen alternatief voor SMI Kinderopvang

In het onderzoek van de VNG werd genoemd dat alternatieve voorzieningen onvoldoende worden benut. Zo zou de voor- en vroegschoolse educatie (vve) en peuteropvang een alternatieve voorziening voor SMI kunnen zijn. In gesprekken met de vier gemeenten worden deze voorzieningen echter niet als een alternatieve voorziening gezien, omdat deze voorzieningen een ander doelgroep bedienen, dan kinderopvang. Andere alternatieve voorzieningen voor SMI zijn er niet.

### De uitvoering van de SMI Kinderopvang en indicatiestelling past beter binnen het CJG/Wijkteams

De aanvragen SMI Kinderopvang komen via diverse kanalen binnen. Bijvoorbeeld via Altrecht of Fivoor, waarbij de inwoner in begeleiding is. De indicering van de SMI

Kinderopvang die noodzakelijk is, wordt meestal uitgevoerd door de professional die ook het gezin begeleidt. Deze heeft in die zin geen onafhankelijke positie ten opzichte van de indicatiestelling. De aanvraag en indicatie past beter binnen het CJG/Wijkteams. De medewerkers binnen deze teams hebben een regiefunctie, maar begeleiden niet zelf de inwoner. De SMI Kinderopvang past beter binnen het totale ondersteuningsplan van het gezin (1 gezin, 1 plan, 1 regiehouder), zodat de SMI-regeling onderdeel wordt van het geheel. Als verlenging nodig is, moet er dus ook gemotiveerd worden aan de hand van de doelen van het ondersteuningsplan waarom het nodig is de SMI kinderopvang te verlengen.

Door alle aanvragen via het CJG/Dorpsteams te laten verlopen, is er duidelijk overzicht van het gebruik van de SMI en kan er beter gemonitord worden. Monitoring kan bijdragen aan het verkorten van de looptijd van SMI.

#### Verbeterde uitvoeringsafspraken zijn noodzakelijk

Binnen de vier gemeenten hebben er verkennende gesprekken plaatsgevonden over hoe het beste vorm gegeven kan worden aan de verdere uitvoering van de SMI Kinderopvang, het gebruik en de stijgende kosten. Deze overleggen hebben ertoe geleid dat er verbeterde uitvoeringsafspraken zijn gemaakt over waar de aanvraag wordt ingediend en wie de indicatiestelling doet. In de bijlage wordt hier verder op ingegaan.

#### De uitvoering van de Kinderopvangregelingen is niet overgedragen aan de RDWI

Bij de evaluatie in 2018 is de Verordening en nadere regelgeving Kinderopvang vastgesteld door het Dagelijks en Algemeen Bestuur van de RDWI, waarin drie soorten vergoedingen voor Kinderopvang zijn geregeld. In de verordening en nadere regelgeving is als grondslag artikel 8, eerste lid, onderdeel a van de Participatiewet gebruikt. Naar nu blijkt is voor de uitvoering van de SMI Kinderopvang en ook de Kinderopvangregeling (WKO) de Participatiewet niet de juiste grondslag. De vergoeding van de SMI Kinderopvang is niet geregeld bij wet. Deze regeling staat in die zin ook los van de Participatiewet.

In de GR RDWI is geregeld welke taken zijn gedelegeerd aan de RDWI. Gemeenten hebben hun bevoegdheid, hier iets over te regelen, niet over gedragen aan de RDWI. Als de gemeenten dit wel willen doen, dan zullen zij de RDWI moeten mandateren. Het voorstel is daarom om met de gemeenten verder te onderzoeken hoe de uitvoering van de Kinderopvangregeling (WKO) en de SMI Kinderopvang moet worden ingericht en zolang dit onderzoek loopt, de regeling op de oude wijze uit te voeren.

Zodra alle vier gemeenten hun regelgeving hebben vastgesteld, wordt de verordening en beleidsregel kinderopvang van de RDWI ingetrokken. De verwachte ingangsdatum is 1 januari 2025.

#### Kanttekeningen en risico's

Er is geen alternatief voor de SMI kinderopvang. De uitgaven zullen blijvend stijgen.

Mede door de complexiteit van de hulpvragen van de inwoner.

Door de SMI kinderopvang een onderdeel te laten uitmaken van het gehele ondersteuningsplan, en de monitoring daarvan, kan dit bijdragen aan het verkorten van de duur van SMI Kinderopvang.

De uitvoering van de SMI en de Wet Kinderopvang is een opneindregeling. Niet bij voorhand is te voorspellen hoeveel inwoners gebruik maken van deze regeling en/of de begroting toereikend is.

In 2023 was totaal een bedrag begroot (na tweede nota begrotingswijziging) van € 480.000 voor uitvoering van de Kinderopvang (SMI+Wet Kinderopvang). De uitgaven in 2023 bedroegen € 494.482. In 2024 staat totaal begroot (programmamakosten) een bedrag van € 439.000 voor uitvoering van de SMI.

De verordening en beleidsregel Kinderopvang van de RDWI blijft van kracht totdat alle gemeenten de verordening en beleidsregel Kinderopvang hebben vastgesteld en in werking is getreden. Dit betekent dat de RSD de kinderopvangtoeslag op onjuiste grondslag uitvoert.

### Stappen afstemming

Besproken met		Datum	Resultaat
MT	Ja	16-4-2024	Akkoord
DB	Ja	15-5-2024	Akkoord
AB	Ja	10-7-2024	
AO	Ja	27-7-2024	Besproken
RCR	Ja		
Overige	Ja/nee		

#### MT voorstel

Ingebracht op  
**Managementteam RSD Kromme Rijn Heuvelrug**

In te vullen door secretariaat

Besluit  Conform voorstel

Anders: \_\_\_\_\_

Datum MT vergadering: 16 april 2024

Handtekening directeur

### DB voorstel

#### Dagelijks bestuur van RDWI Kromme Rijn Heuvelrug

In te vullen door secretariaat

Ter informatie

Voor besluit       Conform voorstel

Anders: \_\_\_\_\_

Datum DB vergadering: 15 mei 2024

Handtekening voorzitter:

### AB voorstel

#### Algemeen bestuur van RDWI Kromme Rijn Heuvelrug

In te vullen door secretariaat

Ter informatie

Voor besluit       Conform voorstel

Anders: \_\_\_\_\_

Datum AB vergadering: 10 juli 2024

Handtekening voorzitter:

### Bijlagen

Evaluatie kinderopvang